

genoemde redenen tegen afsluiting van de Waddenzee. Zij wijzen er tevens op, dat bij indijking ten koste van gigantische bedragen een overvloed aan ruimte beschikbaar zal komen op een plaats waar daaraan juist weinig behoefte bestaat, terwijl die indijking ook internationaal zulke verstrekkende gevolgen heeft. Ook de meest belangwekkende natuurgebieden op de eilanden zullen denatureren of geheel verloren gaan. De eidereenden en zeehonden zullen het eerst verdwijnen en dan brokkelt langzamerhand de gehele waddengemeenschap af, totdat het een min of meer doods cultuurlandschap zal zijn geworden. Hopelijk komt het nooit zover, we willen de Waddenzee graag in de huidige toestand behouden, er wordt ons al zo weinig gelaten.

P. v. R.

A. van Frankenhuyzen

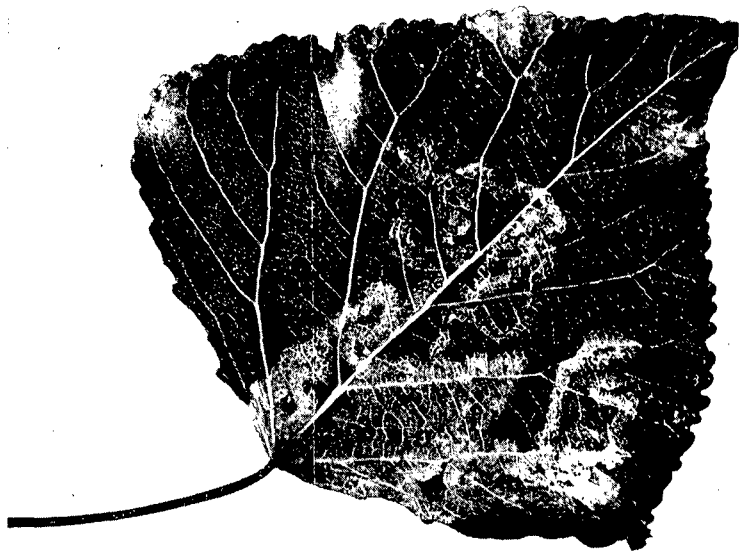
Phyllocnistis suffusella

Een praatje bij een plaatje over een interessante bladmineerder op populier. Voor vele natuurvrienden vormen de vlinders de aantrekkelijkste groep van insecten. Er zijn dan ook vele liefhebbers die vlinders verzamelen. Daarbij gaat het er vaak om een zo groot mogelijke verscheidenheid te krijgen, waarbij men dan niet ontkomt aan het jagen op zeldzaamheden. Dit is allerminst bevorderlijk voor de natuurbescherming. Vooral de dagvlinders genieten een brede belangstelling. De nachtvlinders zijn vanwege hun nachtelijke activiteiten al wat moeilijker te benaderen en mede daardoor voor velen minder aantrekkelijk; de microvlinders komen er, wat hun populariteit betreft echter bijzonder slecht af. Daarom wil ik gaarne op deze plaats iets over de interessante microvlinder *Phyllocnistis suffusella* publiceren.

De rups leeft tussen de twee opperhuiden van een populiëreblad. Hij graaft hierin typische mijngangen en behoort daarom tot de zeer uitgebreide groep van de *bladmineerders*.

Hieronder wordt, ten behoeve van de lezer met behulp van veel afbeeldingen en beperkte tekst, in beeld gebracht, wat enkele personen en schrijver dezès op 27 augustus 1965 op een boomkwekerij te Bergum (Fr.) in een populiëreveld hebben waargenomen.

Op de bladeren vonden wij een aantal typische mijnen. Het leek aanvankelijk dat er slakken over het blad gekropen en daar het bekende slakkenspoor achtergelaten hadden. Bij nader inzien bleek echter dat wij met zeer ondiepe, tegen de opperhuid gelegde, mineergangen te doen hadden.

Deze slakkenspoorachtige mijn werd, zoals later bleek, veroorzaakt door een pootloze mineerrups. Deze rups bevond zich zo dicht onder de opperhuid van het blad dat wij de bewegingen van de rups gemakkelijk konden gadeslaan; met een loep was zelfs het bewegen van de monddelen te zien. De foto toont aan dat een dikke zijnerf voor deze kleine rups geen barricade vormde.

Aan de jongste topbladeren die nauwelijks ontrold waren, vonden wij talrijke eieren, die echter, nadat wij deze blaadjes mee naar huis genomen hadden, spoedig uitkwamen. Wij kunnen de lezer daardoor nog juist één ei laten zien. Deze is rechts tegen de hoofdnerf van het afgebeelde blad gelegen. De rupsjes drongen direct na hun geboorte door de opperhuid van het blad en begonnen onmiddellijk daaronder met hun mineerarbeid.

Reeds oudere rupsen waren bezig een zogenaamde poppewieg te vervaardigen. Met spinseldraden werd een vouwtje in het bladweefsel getrokken. De opperhuid van het populiereblad fungeerde als een strak gespannen vlies, dat de tere inhoud beschermde. Door dit dunne witte vlies konden wij de rups zo duidelijk waarnemen dat deze zelfs gefotografeerd kon worden.

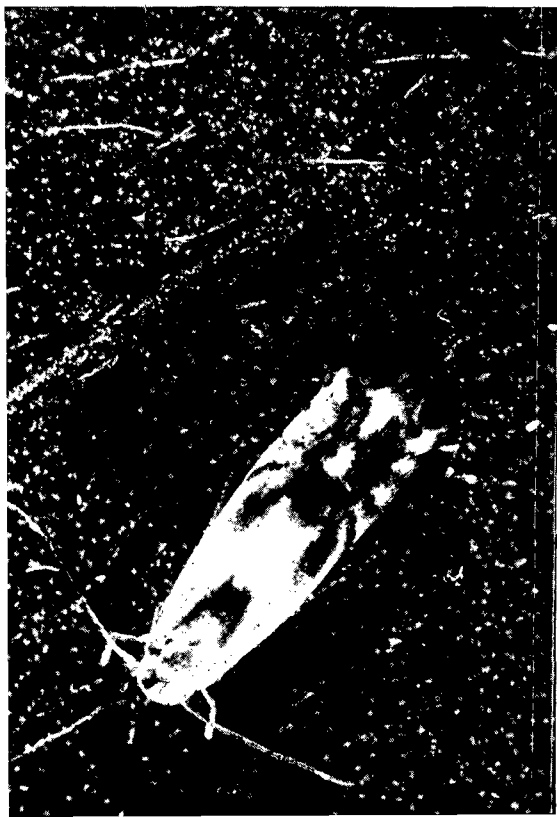

Nadat het vlies verwijderd was, lag het glanzend witte, pootloze rupsje daardoor onbeschermd in de poppewieg. Door het ontbreken van poten was het nauwelijks als een larve van een vlinder te herkennen.

Gelukkig waren op 27 augustus ook reeds poppewiegen aanwezig, waarbinnen de rups zich had verpopt. Aan deze pop bleek nu duidelijk dat wij met een (zeer kleine) vlinderpop te doen hadden.

Reeds op 31 augustus verschenen uit de verzamelde poppen vlinders van ca 3 milimeter grootte, prachtige witte diertjes met goudglanzende vleugelzomen en een opvallende zwarte vleugelstip. Op grond van de talrijke motjes, die in september in het kweekglas verschenen, vroegen wij ons af of de overwintering als volwassen insect plaats vindt.

Nabeschouwing. Bladmijnen van *Phyllocnistis suffusella* hebben wij in september en oktober op verscheidene plaatsen in het land op populier waargenomen. Deze soort komt waarschijnlijk algemeen voor, maar wordt door de geringe beschadiging gewoonlijk nauwelijks opgemerkt.

Wij prezen ons gelukkig dat wij (toevallig) met dit insect in aanraking kwamen en bovendien in de gelegenheid waren een serie fraaie foto's te laten maken. Wij hebben het met onze waarnemingen aan deze bladmineerder wel bijzonder getroffen: in slechts enkele dagen leerden wij alle voorkomende stadia kennen, n.l.: larve, pop, imago, ei. Daarmede is echter niet gezegd dat wij nu alles over dit insect weten. De pas op 27 augustus begonnen waarnemingen hebben ons n.l. geen volledig beeld van de levenswijze gegeven. Daarover hopen wij in 1966 waarnemingen te doen.

N.B. Foto's D. Lindner, Plantenziektenkundige Dienst Wageningen.

Opnamen 2 t/m 7 zijn macrofoto's.

Determinatie vlinder: C. F. van de Bund, Plantenziektenkundige Dienst Wageningen.

Een pijnlijke, maar mooie vangst

Wanneer men op een warme julidag het moeras intrekt, heeft men kans daar vele pijnlijke steken op te lopen, wanneer een mug of daas zijn 'vergif' in ons lichaam laat lopen. De echte natuurliefhebber deert zo'n steek niet als hij in het vrije veld speurt naar de geheimen, die moeder natuur in haar grote boek heeft staan.

Zo ving ik 24 juli 1965 een daas, die me behoorlijk in de kuit had gestoken. Bij nader onderzoek bleek het een nogal zeldzame soort te zijn. Met de voortreffelijke Wetenschappelijke Mededeling no. 38 van Dr. W. J. Kabos kon ik zonder moeite de daas determineren. Het was een *Chrysozona crassicornis* Wahlberg (♀) of de diksprietregendaas, zoals Kabos haar de hollandse naam gaf.

Als vindplaatsen worden in deze tabel genoemd: Diemen, Amersfoort, Harmelen, Wageningen, Zundert en Beetsterzwaag. Nu dus ook in Giethoorn. Er zullen nog wel meer zeldzame vliegensoorten in de moerassen van N.W. Overijssel rond vliegen zonder ooit opgemerkt te zijn. Ik heb er best een prik in mijn kuit voor over om nog eens iets dergelijks te vangen. Giethoorn, Dwarsgracht 2.

H. Piek

Flamingo

Op dinsdag 28 december en woensdag 29 december 1965 zagen wij op het Veluwemeer tussen honderden wilde zwanen een *volwassen flamingo* die op de eerste dag - bij mooi weer en zonneschijn - veel boven het meer vloog en op de tweede dag - bij minder goed weer en bij veel gure wind - tussen de zwanen op het water dobberde en daar rustig lag te grazen. Het uiterst slanke vliegbeeld - met volledig uitgestrekte lange hals en lange poten viel bijzonder op en maakte ons er op attent dat geen alledaagse gast aanwezig was.

R. van den Berg-Taconis

G. A. E. van den Berg/Lid K.N.N.V.